

Карпінська Ольга

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Жуковська А.Ю.)

ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ УЧАСНИКІВ АНТИТЕРОРЕСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ

Однією із основних проблем забезпечення належного рівня соціального захисту учасників антитерористичної операції є хаотичність та розрізненість програм, заходів, послуг і пільг, що надаються учасникам російсько-української війни та членам їхніх сімей. На державному рівні не існує єдиної та комплексної програми, яка регулювала б процес реадaptaції колишніх військовослужбовців у мирне життя, об'єднуючи всі існуючі заходи у цілісну систему.

На законодавчому рівні система соціального захисту учасників російсько-української війни спрямована на такі категорії населення, як учасники бойових дій, інваліди війни, учасники війни та члени сімей загиблих. Однак названі категорії охоплюють далеко не всіх осіб, що брали участь в російсько-українській війні та потребують подальшого соціального захисту. Зокрема, на рівні держави жодного соціального захисту немає, фактично найбільш незахищена категорія – добровольці, які не увійшли до складу військових формувань, утворених відповідно до закону.

Матеріальна допомога є найпоширенішим видом соціального захисту. Така допомога надається як з боку держави, так і в кожній області чи місті. З боку держави матеріальна допомога надається у вигляді допомоги на поховання, одноразової грошової допомоги сім'ям загиблих, виплат військовослужбовцям внаслідок травми, каліцтва, поранення і встановлення інвалідності [1].

На місцевому рівні існують різноманітні види та розміри матеріальної допомоги. Основними підставами надання матеріальної допомоги, що передбачені майже у кожній області є: допомога на поховання; допомога сім'ям загиблих учасників російсько-української війни; грошова допомога учасникам російсько-української війни; допомога на встановлення надгробних пам'ятників; допомога на сплату житлово-комунальних послуг.

Враховуючи існуючу ситуацію в сфері соціального захисту учасників антитерористичної операції, вважаємо за доцільне органам державної влади та органам місцевого самоврядування:

– затвердити єдині стратегічні документи (плани, «дорожні карти» тощо), розробити цільові програми соціального захисту учасників російсько-

української війни – такі документи мають існувати як на державному рівні з метою перегляду діючої державної політики, так і на рівні областей, районів і громад;

– поширювати кращі практики між регіонами України – заходи, що проводяться в регіонах часто кардинально різняться. Деяким областям та громадам вдається побудувати якісну систему реадптації колишніх комбатантів. На противагу, програми інших регіонів не досягають поставленої мети. У цьому контексті актуальності набирає необхідність обміну досвідом між органами влади з різних частин країни. Найкращим способом такого обміну є як живе спілкування (через круглі столи, семінари тощо), так і через поширення збірників кращих практик, «білих книг», рекомендацій серед суб'єктів владних повноважень;

– розглядати громади (міста/селища/села/об'єднані громади) як первинну ланку системи соціального забезпечення ветеранів – як показують дані, отримані в ході підготовки до звіту, якість соціальних послуг та інфраструктурна організація їх надання є суттєво вищою у громадах, ніж це передбачено в обласних програмах;

– покращити інфраструктури надання соціальних послуг через створення «єдиних вікон» повного закритого циклу – наразі, для реалізації власних прав і пільг, отримання інформації та участі у програмах соціальної підтримки ветерани змушені звертатися до різноманітних відомств та органів. Виходом із цієї ситуації стане створення сервісних центрів, що надаватимуть повний спектр послуг ветеранам, включаючи юридичні консультації, психологічну підтримку, оформлення документів на допомогу, а також проводитимуть власні заходи;

– вирішити проблемні питання соціального забезпечення через розширення повноважень органів місцевого самоврядування та активної співпраці з громадськістю – як було зазначено вище, деякі сфери соціального захисту такі, як професійна адаптації, пільговий проїзд, забезпечення освітою та інші, покриті державою неповністю. виправити прогалини у системі соціального захисту можливо через органи місцевого самоврядування, яким варто розширити повноваження в окремих сферах соціального захисту, щоб місцева влада могла реагувати на потреби ветеранів в найоптимальніший спосіб із урахуванням особливостей територіальної громади. Наприклад, можливо надати органам місцевої влади право на власний вибір забезпечувати пільговий проїзд через компенсацію перевізникам або через монетизацію пільги [1].

У той же час, держава не повинна самоусуватися від виконання своїх соціальних обов'язків – її завданням є створення законодавчої бази реформи, затвердження соціальних стандартів, нормативів, критеріїв оцінки соціальних

послуг і проводити постійний моніторинг надання соціальної підтримки на місцях.

Реалізація запропонованих вище заходів дозволить закласти основу для формування системи соціального захисту учасників антитерористичної операції. При цьому її запровадження має передбачати поступові етапи реалізації протягом декількох років [2].

Використані джерела

1. Аналітичний звіт «Забезпечення потреб учасників російсько-української війни на місцевому рівні» URL : <http://legal100.org.ua/wp-content/uploads/2018/07/zvit-sotsialnyi-zakhyst-veteraniv.pdf>

2. Жуковська А. Аналіз вітчизняної системи соціальних стандартів і гарантій як базових елементів соціальної політики держави. Економічний аналіз. 2011. Випуск 9. Частина 2. С. 180-183.

Олещук Юрій

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри
міжнародної економіки Ліщинський І.О.)

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ У ЄДИНИЙ ЦИФРОВИЙ РИНОК ЄС: ДИНАМІКА ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ

Цифровий ринок входить у нормативне поле положення Угоди про асоціацію щодо електронної торгівлі, телекомунікаційних послуг, ІТ послуг, аудіовізуальних медіа, авторських та суміжних прав, захисту персональних даних. У даному напрямку протягом останніх років Україною здійснено низку кроків для нормативно-правового наближення, але прогрес недостатній і не встигає за темпами оновлення законодавства ЄС. В Україні потужний сектор ІТ, який формує більше 3% ВВП і за обсягами експорту займає третє місце серед усіх галузей економіки (основні експортні ринки – США та країни ЄС). Проте в Україні відсутній окремого органу державної влади у сфері цифрової економіки та суспільства. Виконання державної Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства не фінансується. Нещодавно уряд підготував проект Стратегії інтеграції України до Єдиного цифрового ринку ЄС до 2023 року.

Цифровізація економіки визначатиме конкурентні позиції держав у наступні роки, оскільки цифрова революція відбувається швидшими темпами, ніж колись індустріальні революції. Розуміючи це, ЄС у 2015 році розпочав реалізацію Стратегії створення єдиного цифрового ринку ЄС (далі – ЄЦР) [1].

У структурі Угоди про асоціацію (далі – УА) тематика цифрового ринку представлена наступним чином: